

T.B.M.M.

(S. Sayısı : 91)

Motorlu Taşıtlar Zorunlu Malî Sorumluluk Sigortasına İlişkin Avrupa Sözleşmesinin Onaylanmasının Uygun Bulduğuna Dair Kanun Tasarısı ve İçişleri ve Dışişleri Komisyonları Raporları (1/277)

T.C.

Başbakanlık

Kanunlar ve Kararlar

Genel Müdürlüğü

3.6.1999

Sayı : B.02.0.KKG.0.11/196-342/2504

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

Önceki yasama döneminde hazırlanıp Başkanlığımıza sunulan ve İçtüzüğün 77 nci maddesi uyarınca hükümsüz sayılan ilişik listede adları belirtilen kanun tasarılarının yenilenmesi Bakanlar Kurulunca uygun görülmüştür.

Gereğini arz ederim.

Bülent Ecevit
Başbakan

1/367 Motorlu Taşıtlar Zorunlu Malî Sorumluluk Sigortasına İlişkin Avrupa Sözleşmesinin Onaylanmasının Uygun Bulduğuna Dair Kanun Tasarısı

T.C.

Başbakanlık

Kanunlar ve Kararlar

Genel Müdürlüğü

26.4.1996

Sayı : B.02.0.KKG/196-342/1788

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

Önceki yasama döneminde hazırlanıp Başkanlığımıza sunulan ve İçtüzüğün 78 inci maddesi uyarınca hükümsüz sayılan ilişik listede adları belirtilen kanun tasarılarının yenilenmesi Bakanlar Kurulunca uygun görülmüştür.

Gereğini arz ederim.

Mesut Yılmaz
Başbakan

1/907 Motorlu Taşıtlar Zorunlu Malî Sorumluluk Sigortasına İlişkin Avrupa Sözleşmesinin Onaylanmasının Uygun Bulduğuna Dair Kanun Tasarısı

T.C.
Başbakanlık
Kanunlar ve Kararlar
Genel Müdürlüğü
Sayı : B.02.0.KKG/101-911/3804

7.8.1995

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

Dışişleri Bakanlığınca hazırlanan ve Başkanlığınıza arzı Bakanlar Kurulunca 17.7.1995 tarihinde kararlaştırılan "Motorlu Taşıtlar Zorunlu Mali Sorumluluk Sigortasına İlişkin Avrupa Sözleşmesinin Onaylanmasının Uygun Bulduğuna Dair Kanun Tasarısı" ile gerekçesi ilişikte gönderilmiştir.

Gereğini arz ederim.

Prof. Dr. Tansu Çiller
Başbakan

TASARI GEREKÇESİ

Birleşmiş Milletlerin tavsiye kararları doğrultusunda, ülkemizin de üyesi bulunduğu Avrupa Konseyi, 20.4.1959 tarihli toplantısı ile, karayolu taşımacılığının yoğun olduğu ülkelerde zorunlu bir sigorta sisteminin getirilmesi sureti ile motorlu taşıtların yurtdışında karışacakları kazalarda üçüncü şahıslara ve mallarına karşı oluşan sorumluluklarını teminen "Motorlu Taşıtların Zorunlu Mali Sorumluluk Sigortalarına Dair Avrupa Sözleşmesi" ni hazırlayarak kabul etmiştir.

Sözkonusu sözleşmeye uygun olarak diğer Avrupa ülkelerinde olduğu gibi ülkemizde de Bakanlar Kurulunun 8.5.1963 gün, 6/1723 sayılı Kararı ile Türkiye Sigorta ve Reastrans Şirketleri Birliğine bağlı olarak Motorlu Taşıtlar Bürosu kurulmuş ve anılan büro Avrupa ülkelerindeki benzer bürolar ile tek tip "Bürolar Arası Üniteler Anlaşması" imzalanmıştır. Büro halen "Türkiye Motorlu Taşıtlar Bürosu" adı altında faaliyetine devam etmektedir.

Bunun yanı sıra, 2918 sayılı Karayolları Trafik Kanununun 91/3 maddesi çerçevesinde uluslararası tek tip düzenlenen "Yeşil Kart Sigorta Poliçesi"nin Türkiye'de düzenlenmiş Trafik Zorunlu Mali Sorumluluk Sigortası gibi kabul edileceği hükme bağlanmıştır.

Yukarıda belirtilen Avrupa Sözleşmesi 26.6.1974 tarihinde Türkiye tarafından da imzalanarak kabul edilmiş olmasına karşın, TBMM tarafından henüz onaylanmamış olması nedeniyle bu sözleşmeye dayanılarak düzenlenen ve Avrupa ülkelerindeki mahkemelerde geçerli belge olarak kabul edilen Yeşil Kart Sigorta Poliçeleri ülkemiz mahkemelerinde halen teminat olarak kabul edilmemektedir. Bu da birtakım uluslararası hukuki sorunlar çıkarmaktadır.

Anılan Avrupa Sözleşmesinin TBMM'nce onaylanarak yasallaşmasıyla, Yeşil Kart Poliçeleri Türkiye'deki mahkemelerde teminat olarak kabul edilebilecek ve bu konudaki işlemlere sürat getirilebilecektir. Kısaca, artan karayolu taşımacılığı ve turistik seyahatler nedeniyle ülkemize gelecek yeşil kart sigortası sahibi yabancı plakalı araçların karışacakları kazalarda zarar gören üçüncü şahısların başvuruları üzerine yeşil kart sigortaları Türk Mahkemelerince, banka teminat mektubu gibi kabul görecektir, dolayısıyla, Türkiye Motorlu Taşıtlar Bürosunun yüksek maliyetli banka teminat mektubu sağlamasına gerek kalmayacaktır. Ayrıca, banka teminat mektubunun tedarik edilip ilgili mahkemeye sunulmasına ve yabancı plakalı araç üzerindeki ihtiyati tedbir kararının kaldırılmasına kadar kazaya karışan yabancı araçlar ve varsa yükleri seferlerinden ve seyahatlerinden geri kalmayacaktır. Böylece zaman ve para tasarrufu sağlanacaktır.

Özellikle, yeşil kartların ve bir Avrupa ülkesine gelmenin güvencesi altında olduğuna inanan yabancı turistlerin, tatilleri sırasında yurdumuzda, karşılabilecekleri kazalar sonucu, yeşil kartlarına rağmen, araçları, mahkemelerce idari tedbir kararı alınıp trafikten men edilmeyecek ve Dışişleri Bakanlığı bu konuda çeşitli ülkelerin "Nota"larına maruz kalmayacaktır. Bu uygulama ile Avrupa Birliği ile Gümrük Birliği Anlaşması imzalamış olan Türkiye, Avrupa Birliğine tam üyeliğin sağlanması yolunda önemli bir adım atmış olacak, güvenilirliğimiz artacak ve Avrupa ile ilişkilerde sorunlar azalacaktır.

DIŞİŞLERİ KOMİSYONUNUN KABUL ETTİĞİ

GEREKÇE

Birleşmiş Milletlerin tavsiye kararları doğrultusunda, ülkemizin de üyesi bulunduğu Avrupa Konseyi, 20.4.1959 tarihli toplantısı ile karayolu taşımacılığının yoğun olduğu ülkelerde zorunlu bir sigorta sisteminin getirilmesi sureti ile motorlu taşıtların yurtdışında karşıacakları kazalarda üçüncü şahıslara ve mallarına karşı oluşan sorumluluklarını teminen "Motorlu Taşıtların Zorunlu Mali Sorumluluk Sigortalarına Dair Avrupa Sözleşmesi"ni hazırlayarak kabul etmiştir.

Söz konusu sözleşmeye uygun olarak diğer Avrupa ülkelerinde olduğu gibi ülkemizde de Bakanlar Kurulunun 8.5.1963 gün 6/1723 sayılı Kararı ile Türkiye Sigorta ve Reasürans Şirketleri Birliğine bağlı olarak Motorlu Taşıt Bürosu kurulmuş ve anılan büro Avrupa ülkelerindeki benzer bürolar ile tek tip "Bürolar Arası Üniform Anlaşması" imzalanmıştır. Büro halen "Türkiye Motorlu Taşıt Bürosu" adı altında faaliyetine devam etmektedir.

Bunun yanı sıra, 2918 sayılı Karayolları Trafik Kanununun 91/3 maddesi çerçevesinde uluslararası tek tip düzenlenen "Yeşil Kart Sigortası Poliçesi"nin Türkiye'de düzenlenmiş Trafik Zorunlu Mali Sorumluluk Sigortası gibi kabul edileceği hükme bağlanmıştır.

Anılan Avrupa Sözleşmesinin TBMM'nce onaylanarak yasallaşmasıyla, Yeşil Kart Poliçeleri Türkiye'deki mahkemelerce teminat olarak kabul edilebilecek ve bu konudaki işlemlere sırat getirebilecektir. Kısaca, artan karayolu taşımacılığı ve turistik seyahatler nedeniyle ülkemize gelecek yeşil kart sigortası sahibi yabancı plakalı araçların karşıacakları kazalarda zarar gören üçüncü şahısların başvuruları üzerine yeşil kart sigortaları Türk Mahkemelerince, banka teminat mektubu gibi kabul görecektir. Dolayısıyla, Türkiye Motorlu Taşıt Bürosunun yüksek maliyetli banka teminat mektubu sağlamasına gerek kalmayacaktır. Ayrıca, banka teminat mektubunun tedarik edilip ilgili mahkemeye sunulmasına ve yabancı plakalı araç üzerindeki ihtiyati tedbir kararının kaldırılmasına kadar kazaya karışan yabancı araçlar ve varsa yükleri seferlerinden ve seyahatlerinden geri kalmayacaktır. Böylece zaman ve para tasarrufu sağlanacaktır.

Özellikle, yeşil kartlarının ve bir Avrupa ülkesine gelmenin güvencesi altında olduğuna inanan yabancı turistlerin, tatilleri sırasında yurdumuzda, karşılabilecekleri kazalar sonucu, yeşil kartlarına rağmen, araçları, mahkemelerce idari tedbir kararı alınıp trafikten men edilmeyecek ve Dışişleri Bakanlığı bu konuda çeşitli ülkelerin "Nota"larına maruz kalmayacaktır. Bu uygulama ile Avrupa Birliği ile Gümrük Birliği Anlaşması imzalamış olan Türkiye, Avrupa Birliğine tam üyeliğin sağlanması yolunda önemli bir adım atmış olacak, güvenilirliğimiz artacak ve Avrupa ile ilişkilerde sorunlar azalacaktır.

İçişleri Komisyonu Raporu

Türkiye Büyük Millet Meclisi

İçişleri Komisyonu

Esas No. : 11277

Karar No. : 3

30.6.1999

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

Dışişleri Bakanlığınca hazırlanarak, 20 nci Dönem TBMM Başkanlığına sunulan "Motorlu Taşıtlar Zorunlu Mali Sorumluluk Sigortasına İlişkin Avrupa Sözleşmesinin Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı", 20 nci Dönemde sonuçlandırılmadığından kadük olmuş ve 3.6.1999 tarihinde Bakanlar Kurulunca yeniden Başkanlığınıza sunulmuştur. Başkanlığınızca, 17.6.1999 tarihinde esas komisyon olarak Dışişleri Komisyonuna, tali komisyon olarak da Komisyonumuza havale edilen Tasarı, Komisyonumuzun 30.6.1999 tarihli ikinci toplantısında, İçişleri ve Dışişleri Bakanlıkları temsilcilerinin de katılımıyla Tasarıyı inceleyip görüşmüştür.

Tasarının ile, Avrupa Konseyi tarafından Birleşmiş Milletlerin tavsiye kararları doğrultusunda hazırlanan ve karayolu taşımacılığının yoğun olduğu ülkelerde, zorunlu bir sigorta sisteminin geliştirilmesi yolu ile motorlu taşıtların yurtdışında karışacakları kazalarda üçüncü şahıslara ve mallarına karşı oluşan sorumlulukların karşılamayı amaçlayan "Motorlu Taşıtların Zorunlu Mali Sorumluluk Sigortalarına Dair Avrupa Sözleşmesi"nin onaylanmasının uygun bulunması amaçlanmaktadır.

Tasarının tümü Komisyonumuzca uygun bulunmuş ve maddelerinin görüşülmesine geçilmesi kararlaştırılmıştır.

Tasarının 1 inci maddesi ile yürürlük ve yürütmeye ilişkin 2 ve 3 üncü maddeleri Komisyonumuzca aynen kabul edilmiştir.

Raporumuz, Dışişleri Komisyonuna sunulmak üzere arz olunur.

Başkan	Başkanvekili
<i>Faruk Bal</i>	<i>Musa Öztürk</i>
Konya	Adana
Sözcü	Kâtip
<i>Hasan Fehmi Konyalı</i>	<i>Hasan Hüseyin Balak</i>
Ordu	Tokat
Üye	Üye
<i>Hasari Güler</i>	<i>Halil İbrahim Özsoy</i>
Adıyaman	Afyon
Üye	Üye
<i>Kemal Çelik</i>	<i>Tamer Kanber</i>
Antalya	Balıkesir
Üye	Üye
<i>Faruk Çelik</i>	<i>Osman Aslan</i>
Bursa	Diyarbakır
Üye	Üye
<i>Ömer Vehbi Hatipoğlu</i>	<i>Mustafa Zorlu</i>
Diyarbakır	Isparta

Üye
Yalçın Kaya
İçel
Üye
Abdulkadir Aksu
İstanbul
Üye
Ali Oğuz
İstanbul

Üye
Erol Al
İstanbul
Üye
Hüseyin Mert
İstanbul
Üye
Enis Sütlün
Tekirdağ

Üye
Fetullah Gültepe
Van

İÇİŞLERİ KOMİSYONUNUN KABUL ETTİĞİ METİN

MOTORLU TAŞITLAR ZORUNLU MALİ SORUMLULUK SİGORTASINA İLİŞKİN AVRUPA SÖZLEŞMESİNİN ONAYLANMASININ UYGUN BULUNDUĞUNA DAİR KANUN TASARISI

MADDE 1. – Tasarının 1 inci maddesi, Komisyonumuzca aynen kabul edilmiştir.

MADDE 2. – Tasarının 2 nci maddesi, Komisyonumuzca aynen kabul edilmiştir.

MADDE 3. – Tasarının 3 üncü maddesi, Komisyonumuzca aynen kabul edilmiştir.

Dışişleri Komisyonu Raporu

Türkiye Büyük Millet Meclisi
Dışişleri Komisyonu
Esas No. : 11277
Karar No. : 70

22.7.1999

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

Motorlu Taşıtlar Zorunlu Mali Sorumluluk Sigortasına İlişkin Avrupa Sözleşmesinin Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı Komisyonumuzun 22 Temmuz 1999 tarihli 10 uncu birleşiminde Dışişleri Bakanlığı ve İçişleri Bakanlığı temsilcilerinin katılmalarıyla görüşülmüştür.

Karayolu taşımacılığının yoğun olduğu ülkelerde zorunlu bir sigorta sisteminin getirilmesi suretiyle motorlu taşıtların yurtdışında karışacakları kazalarda üçüncü şahıslara ve mallarına karşı oluşan sorumluluklarını sağlamak amacıyla taşıyan Tasarı Komisyonumuzca uygun görülerek aynen kabul edilmiştir.

Komisyonumuzca, konunun aciliyeti dikkate alınarak Tasarının, İçtüzüğün 52 nci maddesine göre öncelik ve ivedilikle görüşülmesine karar verilmiştir.

Raporumuz Genel Kurulun onayına sunulmak üzere Başkanlığa saygı ile arz olunur.

Başkan	Başkanvekili	Sözcü
<i>Kâmrân İnan</i>	<i>B. Suat Çağlayan</i>	<i>Mehmet Kaya</i>
Van	İzmir	Kahramanmaraş
Kâtip	Üye	Üye
<i>Mehmet Ali Bilici</i>	<i>Müjdat Kayayerli</i>	<i>Nesrin Ünal</i>
Adana	Afyon	Antalya
Üye	Üye	Üye
<i>Teoman Özalp</i>	<i>Hasan Erçelebi</i>	<i>Mahmut Erdir</i>
Bursa	Denizli	Eskişehir
Üye	Üye	Üye
<i>M. Bedri İncetahtacı</i>	<i>Mustafa Yaman</i>	<i>Azmi Ateş</i>
Gaziantep	Giresun	İstanbul
Üye	Üye	Üye
<i>Hüseyin Kansu</i>	<i>Rahmi Sezgin</i>	<i>Cevdet Akçalı</i>
İstanbul	İzmir	Kütahya
Üye	Üye	Üye
<i>Basri Coşkun</i>	<i>M. Necati Çetinkaya</i>	<i>Biröl Büyükköztürk</i>
Malatya	Manisa	Osmaniye

HÜKÜMETİN TEKLİF ETTİĞİ METİN

MOTORLU TAŞITLAR ZORUNLU MALİ SORUMLULUK SİGORTASINA İLİŞKİN AVRUPA SÖZLEŞMESİNİN ONAYLANMASININ UYGUN BULUNDUĞUNA DAİR KANUN TASARISI

MADDE 1. - 20 Nisan 1959 tarihinde üye ülkelerin imzasına açılan ve 26 Haziran 1974 tarihinde Hükümetimiz adına imzalanan "Motorlu Taşıtlar Zorunlu Mali Sorumluluk Sigortasına İlişkin Avrupa Sözleşmesi"nin, Sözleşmenin 2 nci maddesinin 2 ve 3 numaralı fıkralarında belirtilen seçme haklarını kullanmak ve Sözleşmenin II sayılı ekinde yer alan 1, 6, 8 ve 12 sayılı çekinceler konulmak suretiyle onaylanması uygun bulunmuştur.

MADDE 2. - Bu Kanun yayımı tarihinde yürürlüğe girer.

MADDE 3. - Bu Kanun hükümlerini Bakanlar Kurulu yürütür.

DIŞİŞLERİ KOMİSYONUNUN KABUL ETTİĞİ METİN

MOTORLU TAŞITLAR ZORUNLU MALİ SORUMLULUK SİGORTASINA İLİŞKİN AVRUPA SÖZLEŞMESİNİN ONAYLANMASININ UYGUN BULUNDUĞUNA DAİR KANUN TASARISI

MADDE 1. - Tasarının 1 inci maddesi Komisyonumuzca aynen kabul edilmiştir.

MADDE 2. - Tasarının 2 nci maddesi Komisyonumuzca aynen kabul edilmiştir.

MADDE 3. - Tasarının 3 üncü maddesi Komisyonumuzca aynen kabul edilmiştir.

Prof. Dr. T. Çiller
Başbakan

Devlet Bakanı ve Başb. Yrd.
H. Çetin

Devlet Bakanı
O. Kumbaracıbaşı

Devlet Bakanı
A. E. Kuratlıoğlu

Devlet Bakanı
A. A. Doğan

Devlet Bakanı
Ş. Erdem

İçişleri Bakanı
N. Menteşe

Millî Eğitim Bakanı
N. Ayaz

Ulaştırma Bakanı
A. Ş. Ereğ

Sanayi ve Ticaret Bakanı
H. Akyol

Turizm Bakanı
İ. Gürpınar

Devlet Bakanı
N. Cevheri

Devlet Bakanı
B. S. Dağcı

Devlet Bakanı
N. Kurt

Devlet Bakanı
A. Ataç

Adalet Bakanı
M. Moğultay

Dışişleri Bakanı
E. İnönü

Bay. ve İskân Bakanı
H. Çulhaoğlu

Tarım ve Köy İşleri Bakanı
R. Şahin

Enerji ve Tabii Kay. Bakanı
B. Atasoy

Orman Bakanı
H. Ekinçi

Devlet Bakanı
Y. Aktuna

Devlet Bakanı
A. Baykal

Devlet Bakanı
A. Hacıoğlu

Devlet Bakanı
A. Gökdemir

Millî Savunma Bakanı
M. Gölhan

Maliye Bakanı
İ. Attıla

Sağlık Bakanı
D. Baran

Çal. ve Sos. Güv. Bakanı
Z. Halis

Kültür Bakanı
İ. Cem

Çevre Bakanı
R. Akçalı

MOTORLU TAŞITLAR ZORUNLU MALİ SORUMLULUK SİGORTASINA İLİŞKİN AVRUPA SÖZLEŞMESİ

Avrupa Konseyine üye imzacı hükümetler,

Avrupa Konseyinin amacının, ekonomik, sosyal, kültürel, bilimsel, hukukî ve idarî alanlarda anlaşmalar yapılması ve ortak bir tutum kabul edilmesi yoluyla üye devletlerin özellikle ekonomik ve sosyal gelişmelerini kolaylaştırmak için üyeleri arasında daha yakın bir birlik gerçekleştirmek olduğunu gözönünde bulundurarak;

Kendi ülkelerinde trafik kazalarında zarar görenlerin haklarının zorunlu bir sigorta sisteminin kurulması yoluyla güvence altına alınması gerektiğini düşünerek;

Bu konuda üye ülke yasalarının tamamen yeknesaklaştırılmasının güç olduğunu ancak, her üye devletin kendi ülkesinde kazalardan zarar görenlere sağlayacağı teminatı artırıcı hükümler getirme serbestisinin saklı tutulması kaydıyla, zorunlu addedilen temel kuralların Avrupa Konseyine üye ülkelerde bir örnek hale getirilmesinin yeterli olacağını dikkate alarak;

Nihayet, uluslararası sigorta büroları ile garanti fonlarının kurulması ve işletilmesini desteklemenin veya eşdeğerli önlemler alınmasının gerekliliğini düşünerek;

aşağıdaki hükümler konusunda görüş birliğine varmışlardır :

MADDE 1

1. Âkit Tarafların her biri, işbu sözleşmenin kendisi bakımından yürürlüğe girdiği tarihten itibaren en geç altı ay içinde, kendi toprakları üzerinde herhangi bir motorlu taşıtın zarar verdiği kişilerin haklarının, işbu sözleşmenin ek hükümlerine (Ek:1) uygun zorunlu bir sigorta sisteminin kurulması yoluyla teminat altına alınmasını taahhüt eder.

2. Bununla birlikte, her Âkit Taraf, zarar gören kişiler lehine teminatı artırıcı hükümler kabul etme hakkını saklı tutar.

3. Âkit Tarafların her biri, motorlu taşıtların zorunlu sigorta sistemini kuran kendi mevzuat ve belligağlı yönetmelik tedbirlerine ilişkin resmî belgeleri Avrupa Konseyi Genel Sekreterine iletacaktır. Genel Sekreter bu belgeleri diğer Âkit Taraflara ve Avrupa Konseyine üye diğer devletlere ulaştıracaktır.

MADDE 2

Her Âkit Taraf :

1. Kendisi tarafından tehlikesiz sayılan bazı motorlu taşıtları zorunlu sigortadan muaf tutma;
 2. Millî veya yabancı kamu mercilerine veya hükümetlerarası kuruluşlara ait motorlu taşıtları zorunlu sigortadan muaf tutma;
 3. Sigortanın yapılabileceği asgarî tutarı belirleme;
- hakkını saklı tutar.

Bu son halde, ek hükümlerin uygulanması bu suretle belirlenmiş tutarlarla kısıtlanabilecektir.

MADDE 3

1. Her Âkit Taraf, işbu sözleşmenin imzalanması yahut onay veya katılma belgesinin tevdiî sırasında, işbu sözleşmenin II. numaralı ekinde yer alan çekincelerden birini ya da birkaçını kullanmadığını beyan edebilir.

2. Her Âkit taraf, yukardaki paragraf gereğince koymuş olduğu bir çekinceyi, Avrupa Konseyi Genel Sekreterine tebligatta bulunmak yoluyla tamamen veya kısmen geri alabilir. Tebligat alındığı tarihten itibaren hüküm ifade eder. Genel Sekreter, tebligatı diğer Âkit Taraflar ile Avrupa Konseyinin diğer üyelerine iletir.

MADDE 4

1. Âkit Taraflardan birinin, işbu sözleşmenin ikinci ve üçüncü maddeleri uyarınca kullanmış olduğu seçme hakkı veya çekinceler yalnız kendi topraklarında geçerli olacak, diğer Âkit Tarafların topraklarında bu ülkelerin zorunlu sigorta yasalarının uygulanmasını engellemeyecektir.

2. Her Âkit Taraf, işbu sözleşmenin ikinci ve üçüncü maddelerinde belirtilen seçme hakkı ve çekincelere ilişkin ulusal mevzuatının içeriğini Avrupa Konseyi Genel Sekreterine bildirecektir. Her Âkit Taraf, sözkonusu mevzuatta sonradan yapılan her değişiklikten Genel Sekreteri haberdar kılacaktır. Genel Sekreter bütün bu bilgileri diğer Âkit Taraflara ve Avrupa Konseyinin diğer üyelerine iletacaktır.

MADDE 5

Bir motorlu taşıtın neden olduğu zararın tazmini zorunlu trafik sigortasıyla birlikte sosyal güvenlik mevzuatını da ilgilendiriyor ise, zarar gören kişinin hakları ve bu iki sisteme ilişkin düzenlemeler yerel yasalar çerçevesinde kararlaştırılacaktır.

MADDE 6

1. Her Âkit Taraf yerel yasaları, ek hükümlerin dördüncü maddesinin ikinci paragrafında belirtilen normal sigortanın dışında tutma olanağını tanıyorsa, kendi topraklarında luz, mukavemet veya maharet yarış veya yarışmaları düzenlenmesini idari izne tabi tutmayı taahhüt eder. Bu izin ancak, ek hükümlerle uyumlu özel bir sigortanın, yarışma düzenleyen kişi ve kuruluşların bu hükümlerin üçüncü maddesinde belirtilen malî sorumluluklarını teminat altına alması halinde geçerlidir.

2. Bununla birlikte, geçen paragrafta belirtilen yarış veya yarışmalara katılan araçlarda bulunanların zararlarının tazmini bu sigortanın dışında tutulabilir.

MADDE 7

1. Genellikle, herhangi bir Âkit Devletin ülkesinde kayıtlı olmayan motorlu taşıtlar, bu ülkede ek hükümlerin ikinci maddesinin uygulanmasından muaf tutulacaktır. Ancak, bunun için, sözkonusu motorlu taşıtlar bir başka Âkit Devlet hükümeti tarafından verilen ve aracın bu devlete yahut federal bir devlet ise federal devlete veya onu oluşturan devletlerden birine mensup olduğunu gösteren bir belgeye sahip olmalıdırlar. Bu son halde, belge federal hükümet tarafından verilecektir.

2. Bu belge, katedilen ülke kanununa uygun olarak zararın tazmin etmekte yükümlü olan ve aynı yasaya göre yetkili mahkemeler önünde aleyhinde dava açabilecek merci veya organı belirleyecektir. Aracın mensup olduğu devlet veya federal üye, sözkonusu tazminatın ödenmesini taahhüt edecektir.

MADDE 8

Âkit Taraflar, uluslararası sigorta belgeleri çıkaracak ve ek hükümlerin ikinci maddesinin ikinci paragrafında öngörülen zararları tazmin edecek büroların kuruluş ve işleyişini teşvik edeceklerdir.

MADDE 9

1. Her Âkit Taraf, sigorta zorunluluğuna uyulmadığı veya sorumlunun saptanmadığı veya ek hükümlerin üçüncü maddesinin birinci paragrafının ilk cümlesinde öngörülen muafiyet hallerinde meydana gelen zararlar ilgili mali sorumluluk nedeniyle zarar gören kişilere tazminat verilebilmesi için bir garanti fonu kurmayı veya eşdeğerde düzenlemeler yapmayı taahhüt eder. Tazminat hakkının tanınma şartlarını ve kapsamını ilgili Âkit Taraf tayin eder.

2. Her Âkit Tarafın yurttaşları, bir önceki paragrafta öngörülmüş hakkı bir başka Âkit ülkede o devletin yurttaşları ile aynı ölçüde ileri sürme hakkına sahip olacaklardır.

MADDE 10

1. Âkit Taraflar, yerel yasalarında, motorlu taşıtın sigorta ettirilmesinden kimlerin sorumlu olduğunu tespit etmeyi ve bu konuda tüm uygun önlemleri almayı taahhüt ederler. Âkit Taraflar, gerektiğinde ve ek hükümlerden doğan vebicelere uyulmasını sağlamak amacıyla bu önlemleri cezai ve idari yaptırımlara bağlayabilirler.

2. Âkit Taraflar, ek hükümlerin uygulanmasını sağlamak amacıyla, sigortacılara ve gerektiğinde Garanti Fonu ve Büroya ilişkin onaylama, onayın son bulması veya geri alınması hususları ile bu kuruluşların denetim konusundaki mevzuatlarında gerekli hükümlere yer vermeyi taahhüt ederler.

MADDE 11

1. Her Âkit Taraf, gerektiğinde, ek hükümlerin dokuzuncu maddesinde anılan bildirin yapılabacağı merci veya kişiyi tespit eder.

2. Her Âkit Taraf, sigortalı taşıtın mülkiyetinde olabilecek değişikliğin sigorta sözleşmesine etkilerini kararlaştırır.

MADDE 12

İvedi haller dışında, hiçbir Âkit Taraf, işbu sözleşmeyi, kendisi bakımından yürürlüğe girdiği tarihten itibaren iki yıl geçmeden feshedemeyecektir. Fesih, Avrupa Konseyi Genel Sekreterine yazılı bir bildirimle iletilecektir. Avrupa Konseyi Genel Sekreteri fesih bildiriminden diğer Âkit Tarafları haberdar edecektir. Fesih, Genel Sekreterce bildirim alınmasından üç ay sonra yürürlüğe girecektir.

MADDE 13

1. Âkit Taraflardan biri, kendi açısından bu sözleşmenin yürürlüğe girmesinden sonra, işbu sözleşmenin ek II'inde belirtilmemiş veya belirtildiği halde uygulanmamış veya geri çekilmiş bir çekinceyi kullanmayı gerekli görürse, çekince önerisini kapsamı ve içeriği açık biçimde belirlenmiş bir metin şeklinde Genel Sekretere sunar. Genel Sekreter, işbu paragraf uyarınca kendisine yapılan bildirimleri diğer Âkit Taraflara iletir.

2. Diğer Âkit Taraflar, Genel Sekreterin kendilerine çekincenin metnini iletmesinden itibaren altı aylık süre içinde bu çekinceyi kabul ettiklerini yazılı olarak beyan ederler ise, çekinceyi öne süreren Âkit Taraf mevzuatını istenen yönde değiştirebilir. Genel Sekreter, işbu paragraf uyarınca kendisine yapılan tebliğleri Âkit Tarafların bilgisine sunacaktır.

MADDE 14

İşbu sözleşme Âkit Tarafların deniz aşırı topraklarına uygulanmaz.

MADDE 15

1. İşbu sözleşme Avrupa Konseyi üyelerinin imzasına açıktır. Sözleşme onaya tabidir. Onay belgeleri Avrupa Konseyi Genel Sekreterine tevdi edilecektir.

2. İşbu sözleşme, dördüncü onay belgesinin tevdi tarihinden 90 gün sonra yürürlüğe girecektir.

3. Sözleşme, sözleşmeyi sonradan onaylayacak bir imzacı devlet bakımından, onay belgesinin tevdi tarihinden 90 gün sonra yürürlüğe girecektir.

4. Genel Sekreter, imzacı devletlerin isimlerini, sözleşmenin yürürlüğe girdiğini, sözleşmeyi onaylayan Âkit Tarafların isimlerini ve sonradan onay veya katılma belgesi tevdiini bütün Konsey üyelerine tebliğ edecektir.

MADDE 16

İşbu sözleşmenin yürürlüğe girmesinden sonra, Avrupa Konseyi Bakanlar Komitesi, Konsey üyesi olmayan devletleri sözleşmeye katılmaya davet edebilir. Böyle bir çağrı alan her devlet, katılma belgesini Avrupa Konseyi Genel Sekreterine tevdi ederek sözleşmeye katılabilecektir. Genel Sekreter, katılma belgesinin tevdiini bütün Âkit Taraflara ve Avrupa Konseyinin diğer üyelerine tebliğ edecektir. Sözleşme, katılan her devlet bakımından, katılma belgesinin tevdi tarihinden 90 gün sonra yürürlüğe girecektir.

Yukarıdaki hükümleri kabul anlamında tam yetkili kılınmış aşağıda imzaları bulunanlar, işbu sözleşmeyi imzalamışlardır.

Avrupa Konseyi arşivlerinde saklanacak olan işbu sözleşme, Fransızca ve İngilizce olarak ve her iki metin aynı derecede geçerli bulunmak üzere, tek nüsha halinde, 20 Nisan 1959 tarihinde Strazburg'da tanzim edilmiştir. Genel Sekreter, imzacı devletlerin her birine bu sözleşmenin aslına uygun örneklerini tevdi edecektir.

Avusturya Cumhuriyeti Hükümeti adına :

Leopold FIGL

Belçika Krallığı Hükümeti adına :

P. WIGNY

Danimarka Krallığı Hükümeti adına :

Strazburg, 24 Haziran 1969

Mogens WARBERG

Fransız Cumhuriyeti Hükümeti adına :

Fransız Hükümeti Sözleşmenin Ek II. bölümünde kayıtlı 1, 3, 4, 5, 7, 11, 12, 14, 15 ve 16 sayılı çekincelerden yararlandığını beyan eder.

M. COUVE de MURVILLE

Almanya Federal Cumhuriyeti adına :

Von MERKATZ

Yunanistan Krallığı Hükümeti adına :

CAMBALOURIS

İzlanda Cumhuriyeti Hükümeti adına :

İrlanda Hükümeti adına :

İtalyan Cumhuriyeti Hükümeti adına :

PELLA

Lüksemburg Grand Dükalığı adına :

E. SCHAUS

Hollanda Krallığı Hükümeti adına :

Norveç Krallığı Hükümeti adına :

Hans ENGEN

İsveç Krallığı Hükümeti adına :

Leif BELFRAGE

Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti adına :

Strazburg, 26 Haziran 1974

Rahmi GÜMRÜKÇÜOĞLU

Büyük Britanya ve Kuzey İrlanda Birleşik Krallığı adına :

EK I SÖZLEŞMEYE EK HÜKÜMLER.

MADDE 1

İşbu sözleşmede :

“Motorlu taşıtlar” teriminden : Demiryolu taşıtları hariç, yer üzerinde ilerlemeye yarayan ve mekanik bir güçle harekete geçirilebilen araçlar ile hükümet tarafından belirlenecek bağlı ve bağlı olmayan yedek arabaları anlaşılır. Ancak bu son halde, yedek arabaların bir motorlu taşıta bağlı olarak kullanılacak şekilde imal edilmiş bulunmaları ve insan ve mal nakliyatına hasredilmiş olmaları gereklidir;

“Sigortalı” teriminden : İşbu yasanın hükümleri gereğince sorumlulukları teminat altına alınmış kişiler anlaşılır;

“Zarar görmüş kişiler” teriminden : Motorlu taşıtın neden olduğu zarardan dolayı tazminat hakkına sahip olanlar anlaşılır;

“Sigortacı” teriminden : İkinci maddenin birinci paragrafı uyarınca hükümet tarafından tanınmış sigorta şirketi ve aynı maddenin ikinci paragrafına göre genellikle ülke dışında kayıtlı taşıtların ulusal topraklar üzerinde neden oldukları zararların tazmini ile yükümlü Büro anlaşılır.

MADDE 2

1. Ferdi sorumluluk, bu sözleşme hükümlerine uygun şekilde teminat altına alınmadıkça, motorlu taşıtlar, kamu yollarında, halka açık alanlarda ve belirli kişilerin geçiş hakkına sahip olduğu özel arazilerde kullanılamazlar.

Sigorta sözleşmesi, hükümetçe yetki verilmiş bir sigortacı ile akdedilmelidir.

2. Bununla birlikte, genellikle ülke dışında kayıtlı taşıtlar, hükümetçe yetki verilen bir Büronun, bu taşıtların neden olduğu hasarlardan zarar gören kişilerin yerel kanuna göre tazmin edilmesi yükümlülüğünü üzerine alması koşuluyla, ülke topraklarında kullanılabilir.

MADDE 3

1. Sigorta, sigorta edilmiş taşıtın sahibinin, zilyedinin ve sürücüsünün mali sorumluluğunu teminat altına almaktadır. Ancak, hırsızlık veya tehdit suretiyle veya sahibinin veya zilyedinin izni olmaksızın aracı ellerine geçirenlerin ferdi sorumluluğunu sigorta teminat altına almaz. Bununla birlikte, aracı kullanan, sahibin veya zilyedin bir hatası sonucunda aracı eline geçirmişse veya aracın kullanımına memur edilmiş bir kişi ise, sigorta, sürücünün mali sorumluluğunu teminat altına almaz.

2. Sigorta, sigorta edilmiş taşıta ve bu taşıt tarafından taşınan mallara ilişkin zarar dışında, ulusal topraklar üzerinde kişilere ve mallara verilen zararları kapsamaz.

MADDE 4

1. Aşağıda belirtilen kişiler sigortadan yararlandırılmayabilirler :

- a) Zarara neden olan aracın sürücüsü, sigorta sözleşmesini akdeden kişi ve mali sorumlulukları poliçe tarafından teminat altına alınan bütün şahıslar,
- b) Yukarıdaki paragrafta belirtilen kişilerin eşleri,
- c) Bu kişilerin ailelerinin üyeleri olup, aynı çatı altında yaşayan veya onların olanakları ile geinen veya zarara neden olan aracın içinde bulunan kişiler,

2. Aracın, düzenlenmelerine izin verilen yarışlara veya hız, mukavemet veya maharet yarışmalarına katılması sonucunda meydana gelen zararlar normal sigortanın dışında tutulabilir.

MADDE 5

Sözleşme, sigortalının belirli bir ölçüde zararın tazminine katılmasını öngörse dahi sigortacı, zarar görmüş kişiye, sözleşme uyarınca sigortalı tarafından karşılanması gereken katılma payını da ödemekle yükümlüdür.

MADDE 6

1. Zarar görmüş kişinin sigortacıya karşı doğrudan talep hakkı vardır.

2. Zarar görmüş birden çok kişi varsa ve ödenmesi gereken tazminatın tutarı sigorta tarafından garanti edilmiş tutarı aşarsa, zarar görmüş kişilerin sigortacıya karşı talepleri bu meblağ çerçevesinde nisbi bir indirim tabi tutulur. Bununla birlikte eğer sigortacı, diğer taleplerin varlığından haberdar olmaksızın, zarar görmüş kişilere, iyi niyetle, haklarına düşen paydan daha yüksek bir miktar ödemişse, diğer zarar görmüş kişilere karşı ancak sigortanın garanti ettiği tutarın geriye kalan kısmını ödemekle yükümlü olur.

MADDE 7

1. Sigortalılar, haberdar oldukları tüm kazaları sigortacıya bildirmelidirler. Poliçenin sahibi sigortacıya sigorta mukavelesinde belirtilen her türlü bilgi ve belgeyi vermelidir. Poliçenin sahibi dışındaki sigortalılar, sigortacıya talep edeceği bütün gerekli bilgi ve belgeleri vermekle yükümlüdür.

2. Sigortacı, zarar görmüş kişi tarafından kendisine açılan davaya sigortalıyı taraf kılabilir.

MADDE 8

1. Zarar görmüş kişinin sigortacıya karşı doğrudan taleplerine ilişkin herhangi bir dava hakkı, zarar konusu olaydan itibaren iki sene sonra zaman aşımına uğrar.

2. Yazılı bir talep, sigortacı müzakerelere son verdiğini yazılı olarak bildirinceye kadar, zaman aşımını durdurur. Daha sonra vaki talepler zaman aşımını durdurmaz.

MADDE 9

1. Sigortacı, sözleşme ve ilgili yasal hükümler gereğince, sigortalıya karşı sahip bulunduğu hakları, ödemeleri reddetme veya kısma amacıyla zarar görmüş kişiye dermeyeran edemez.

2. Sigortacı, sözleşmenin butlanını sona ermesini, durdurulmasını veya teminatın durdurulmasını, zarar görmüş kişiye ancak, butlanın, sona ermenin veya durdurulmanın tebliğinden 16 günlük bir süre geçmesinden sonra vuku bulacak kazalar için dermeyeran edebilir. İlk sigortayı izleyen başka sigortalının varlığı halinde, bu hüküm ancak sonuncu sigortacıya uygulanır.

3. Bununla birlikte, zararın, başka bir sigorta tarafından fiilen tazmin edilmesi halinde, önceki paragrafların hükümleri uygulanmaz.

4. İşbu maddenin birinci ve ikinci paragraflarının kapsamına giren hükümler, sigortacının, poliçe sahibi veya poliçe sahibi dışındaki bir sigortalıya karşı olan rücu hakkına hiç bir surette hâfel getirmez.

MADDE 10

İşbu sözleşme hükümlerince öngörülmüş olmadıkça, kişiler, özel sözleşmelerle, zarar görmüş kişiler lehine vaz'edilmiş bulunan bu sözleşme hükümlerine aykırı hükümler getiremezler.

EK : II

SÖZLEŞMEYE KONABİLECEK ÇEKİNCELER

Âkit tarafların her biri, aşağıdaki düzenlemeleri yapabilir :

1. Kendi kendilerinin sigortacısı olmalarını sağlayacak yeterli maddî teminatı gösterecek kamu hukuku veya özel hukuk tüzel kişilerine ait motorlu taşıtları zorunlu sigortadan muaf tutabilir.

2. Kendisi tarafından tespit edilecek bazı kişiler için sigorta yerine teminat akçesi usulünü ko-yabilir. Ancak, bu takdirde, teminat akçesinin, zarar görmüş kişilere, sigorta teminatına eşdeğer teminatı sağlaması gereklidir.

3. Bir sigortalı tarafından kasten verilen zararları zorunlu sigorta dışında tutabilir.

4. Ek hükümlerin üçüncü maddesinin birinci paragrafının ikinci cümlesinde öngörülen halleri zorunlu sigortadan muaf tutabilir.

5. Zarar görmüş kişilerin hiç değilse bedeni zararlarının tazmin edileceğine dair teminatları bulunması şartıyla, mal sahibinin veya zilyedin izni olmaksızın veya bunların talimatları hilafına bir aracın kullanımını zorunlu sigorta kapsamı dışında tutabilir.

6. Manevi zararı zorunlu sigortadan muaf tutabilir.

7. Sigortalının hükmi şahıs veya özel hukukî şahsiyete haiz olmayan bir kurum veya ticarî şirket olması halinde, sigortalının yasal temsilcilerini ve eşlerini ek hükümlerin dördüncü maddesinin birinci paragrafının (c) bölümünde öngörülen şartlar içinde, bu temsilcilerin aile üyelerini sigortadan faydalandırmayabilir.

8. Bir aracın hukuk dışı yollarla meşru zilyedinin elinden alındığını veya bir cürüm işlemek üzere kullanıldığını bildiği veya bilmesi gerektiği halde bu araç ile yolculuk yapmayı kabul eden kişiler motorlu taşıt sigortasından yararlandırılmayabilir.

9. Bedava veya gönüllü taşıma halinde, zararın sebep olan araçta bulunan kişilere verilen zararları zorunlu sigortadan muaf tutabilir.

10. Kamu alanı olmayan fakat bazı kimselere açık alanlarda gidip gelen taşıtları ve kamu yolu haricinde düzenlenen yarışlara veya hız mukavemet veya maharet yarışmalarına katılan araçları zorunlu sigortadan muaf tutabilir.

11. Yalnız kendi yurttaşları arasındaki ilişkilerde, düşük tutardaki maddi zararlarla ilgili ek hükümlerin beşinci maddesine istisnalar getirebilir.

12. Kendi topraklarında meydana gelen bir zararla ilgili olarak, ek hükümlerin altıncı maddesinin uygulanmasını, gerektiğinde temel ilkeler hakkında bilgi vererek mahkemelerinin takdirine bırakabilir.

13. Toplam teminatın dağılımını başka esaslara göre düzenleyen bir yönetmelik hazırlayarak, ek hükümlerin altıncı maddesinin ikinci paragrafına bazı istisnalar getirebilir.

14. Ek hükümlerin sekizinci maddesinin ikinci paragrafının hükümlerine bazı istisnalar getirebilir.

15. Ek hükümlerin dokuzuncu maddesinde öngörülen durumlarda, zarar görmüş kişi bedeni ve maddi zararlarını karşılayacak teminata sahip bulunduğu takdirde, anılan madde hükümlerine istisnalar getirebilir. Zarar görmüş kişiye verilecek tazminat, bedeni zarar halinde, sigorta mevcut olsaydı uygulanacak ölçülerle, maddi zarar halinde ise edilecek bir başka usulle tayin olunur.

16. Genellikle kendi ülkesi dışında kayıtlı motorlu taşıtlarla ilgili olarak, ek hükümlerin dokuzuncu maddesinin ikinci paragrafına istisnalar getirebilir.

İMZA PROTOKOLÜ

İmzacı hükümetler, Motorlu Taşıtlar Zorunlu Mali Sorumluluk Sigortasına İlişkin Avrupa Sözleşmesini imzalamakla, işbu sözleşmeye ek hükümlerin birinci maddesinin birinci bölümünde belirtilen "motorlu taşıtlar" teriminin, demiryolları üzerinde kullanılan taşıtlar hariç, yer üzerinde hareket etmeye yarayan ve bir elektrik kondüktörüne bağlı olsalar dahi, mekanik bir güçle çalışan bütün araçları ve yardımcı bir motora sahip binitleri kapsadığını kabul ederler.

Avusturya Cumhuriyeti Hükümeti adına :

Leopold FIGL

Belçika Krallığı Hükümeti adına :

P. WIGNY

Danimarka Krallığı Hükümeti adına :

Strazburg, 24 Haziran 1969

Mogens WARBERG

Fransız Cumhuriyeti Hükümeti adına :

M. COUVE de MURVILLE

Almanya Federal Cumhuriyeti adına :

Von MERKATZ

Yunanistan Krallığı Hükümeti adına :

CAMBALOURIS

İzlanda Cumhuriyeti Hükümeti adına :

İrlanda Hükümeti adına :

İtalyan Cumhuriyeti Hükümeti adına :

PELLA

Lüksemburg Grand Dükalığı adına :

E. SCHAUS

Hollanda Krallığı Hükümeti adına :

Norveç Krallığı Hükümeti adına :

Hans ENGEN

İsveç Krallığı Hükümeti adına :

Leif BELFRAGE

Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti adına :

Büyük Britanya ve Kuzey İrlanda

Birleşik Krallığı adına :

